

Kroz oluje povijesti

U Brodskom Stupniku obilježena 73. obljetnica smrti čiča Ilije Martinovića

1852. godine u selu Šumeće rodio se Ilija Martinović. Iznikao je u staroj graničarskoj obitelji, od graničarskoga kmeta postaje pučki tribun odani pristalica politike Stjepana Radića. Njegovo ime spominje se u Sabranim djelima dr. Antuna Radića. Jedan susret Antuna Radića i Ilije Martinovića, od milja zvanog „čiča Ilija“, posebice je zanimljiv.

Ilija iz Šumeća dovodi sina Matu u Obrtnu školu u Zagreb na izučavanje bravarskog zanata. On želi sinovu budućnost u strojarstvu, a ne kao gospodina.

U političkom životu čiča Ilija se uvelike angažira sve do sredine dvadesetih godina prošlog stoljeće. Kreće se diljem Hrvatske, od istoka i zapada do sjevera i juga. Kada je početkom 1905. godine utemeljena Hrvatska pučka seljačka stranka, u njezinu Privremenom glavnom odboru koji je u svojem članstvu imao 21. člana, bio je i Ilija Martinovi.

Godine 1920 on biva u Zagrebu izabran za narodnog zastupnika. U tomu svojstvu poziva diljem Slavonije hrvatski narod na jedinstvo i odlučnost u borbi protiv neslobode i bespravlja. Ponovno biva izabran za saborskog zastupnika u požeškom kraju.

Selo Stari Slatinik bilo je svjedok mnogih događanja koja su neizbrisivo upisana u burnu povjesnicu ovoga kraja. Jedan od tih događaja zbio se u veljači 1923. godine, a izravno je vezan uz ime Stjepana Radića. Stranačko glasilo stranke „Slobodni dan“ u svojem broju od 11. veljače 1923. godine opisuje kako je Stjepan Radić dana 2. veljače te godine govorio na velikoj predizbornoj skupštini u Oriovcu na mjesnom trgu, a koju je otvorio Ilija Martinović. Na skupštini je bilo nazočno 15.000 sudionika, od toga jedna trećina bile su žene i djevojke u narodnim nošnjama. Nakon skupštine Stjepan Radić se sa pratnjom zadržao u kući Martinovićevih gdje je u krugu njihova dvorišta razgovarao sa svojim pristašama a priča se da je s njima i kolo zaigrao.

Čiča Ilija umire 18. kolovoza 1935 godine, a pokopan je dva dana kasnije na mjesnom groblju u Starom Slatiniku, desetak metara južnije od kapelice Sv. Franje.

Stoga su u utorak 18. kolovoza u povodu 73. obljetnice smrti čiča Ilije Martinovića, članovi općinske organizacije HSS-a Brodski Stupnik, položili vijenac i zapalili svijeću na čiča Ilijinom vječnom počivalištu u Strom Slatiniku.

Piše Ankica Stjpić